

HET ABC VAN JEAN-LUC DEHAENE

Oud-premier mag 65 kaarsjes uitblazen

„Het zwarte gat zal ik nooit kennen”



©MARC HERREMANS

Van politicus in hart en nieren tot trouwe echtgenoot. Van strenge vader tot trotse verwenopa. Van afschuwelijke loodgieter tot formidabele architect. Jean-Luc Dehaene kan aan de vooravond van zijn 65ste verjaardag terugblikken op heel wat levens en evenveel bijnamen. Versleten voelt de oud-premier zich echter nog lang niet, ook al bereikt hij zondag de officiële pensioenleeftijd. „Met een boek aan het zwembad? Da's niets voor mij.”

Helena WILMET

A Antipolitiek

„Omdat mensen vaak verkeerde verwachtingen koesteren over politiek, heerst in ons land een sfeer van antipolitiek. In '68 streeden de burgers tegen de machten en daarmee verdween ook het groepsgevoel. Men kan dat – positief – de emancipatie van de burger noemen of – negatief – de individualisering van de samenleving. Buren stappen tegenwoordig sneller naar de vrederechter dan problemen met elkaar uit te spreken. Bovendien moeten we voor de meest evidente dingen regels opstellen: dat je hond niet zijn behoeftes op straat mag doen is niet langer vanzelfsprekend. Ondertussen wordt de politicus verondersteld de oplossing te zijn van elk individueel probleem. Terwijl hij er juist naar streeft de samenleving voor iedereen leefbaar te maken.”

B Burgemeester

„We hebben hier in Vilvoorde heel hard gewerkt in een coalitie die moeilijk tot stand gekomen is, maar uiteindelijk erg productief bleek. De dingen die we opgestart hebben, wil ik nog afwerken. Ik voel me fysiek ook zeker sterk genoeg om dit aan te kunnen: nu afhaken, zou voor mij een vorm van vluchtmisdrijf zijn.”

C Critici

„Ik luister wel naar kritiek, maar ik kan goed relativeren. Journalisten hebben hun oog gericht op de verkoopscijfers van morgen, dus op hen moet je niet meteen voortgaan. Het ene moment noemen ze je een afschuwelijke loodgieter, het andere ben je een formidabele architect. (*grinnikt*) Daar moet je je niet door laten drijven.”

D Dutroux

„De affaire-Dutroux was één van mijn moeilijkste periodes in de politiek, omdat er heel veel emotie bij betrokken was. Hadden we verkiezingen gehouden veertien dagen na de Witte Mars, dan was er een zeer grote witte partij ontstaan. Ik ben me er echter altijd van bewust geweest dat we die emotionele golf moesten overbruggen: het was een uitlaatklep voor individueel onbehagen. Gelukkig hebben we toen met een aantal mensen het hoofd koel kunnen houden om de nodige hervormingen op te starten.”

E Europese grondwet

„De mislukking van de Europese grondwet beschouw ik niet als een persoonlijk falen. De referenda zijn door de burgers aangegeven om hun mening te zeggen over heel wat andere dingen dan de grondwet. De kloof tussen politiek en burger is echt niet zo groot – zeker niet in ons land. Wel bestaat er een fundamenteel misverstand over wat je van een politicus moet verwachten. Mensen zijn bang voor vernieuwing en daar spelen populistische handig op in. De paradox is nu juist dat enkel Europa een juist antwoord kan bieden op die angst. We moeten natuurlijk wel de kans en de tijd krijgen om dat te bewijzen.”

F Fouten

„Natuurlijk heb ik fouten gemaakt en mensen tegen de borst gestoten, wie niet. Maar als populariteit je hoofdmotief is, ben je verloren. Soms maakt het leven trouwens vreemde kronkels. Toen ik eerste minister was, kon ik niets goed doen. Vier jaar later

was ik nog nooit zo populair en hing er een mythe rond mij.”

G Gezondheid

„Een actief leven is belangrijk voor een gezond en goed leven. Ik zie te veel mensen die – eens op pensioen – in een zwart gat vallen. Dat zal mij niet snel overkomen. Wel probeer ik wat meer te bewegen. Het zwembad in mijn tuin is een van de beste investeringen die ik ooit gedaan heb. Een keer per jaar ga ik naar de dokter voor een volledige controle, maar ik volg geen speciaal dieet. Ik ben dus zeker niet obsessief met mijn gezondheid bezig.”

H Huwelijk

„Mijn vrouw en ik zijn dit jaar veertig jaar getrouwd. We kennen elkaar door en door en vormen al jaren een heel goed team. Door het feit dat zij thuis de baas is en ik vaak niet thuis ben, hebben wij een evenwicht gevonden. Volgens mij zijn er, paradoxaal genoeg, slechts twee soorten huwelijk die het meeste kans hebben op slagen: koppels die altijd bij elkaar zijn en koppels die elkaar niet te veel zien. In dat laatste geval beginnen de problemen vaak pas na het pensioen, dus stellen wij dat liever nog wat uit.” (*lacht*)

I Individualisme

„De ik-maatschappij baart me soms zorgen. Steekvlammen – korte en intense momenten – zijn schering en inslag geworden. De plotse solidariteitsbeweging na de tsoenami ebt na enkele weken weer weg. Een programma als *Fata Morgana* creëert plots een gemeenschapsgevoel dat we bijna nooit meer zien. Zo heb je ook steekvlampolitici met steekvlamacties: jonge mensen die door de media gemaakt worden, maar waarbij ik me vragen stel over hun houdbaarheidsdatum. Ik betwijfel soms of ik zou kunnen herbeginnen in de maatschappij van vandaag.”

J Jaren van verstand

„Ik weet niet of ik nu verstandiger ben dan toen ik jong was. Ik reageer natuurlijk wel met meer ervaring: bepaalde fouten uit het verleden zou ik nu waarschijnlijk niet meer maken. Toch kan ervaring ook een val zijn, zeker als je met jongere mensen werkt. Het is tegenover hen niet eerlijk telkens op jouw eigen ervaring terug te vallen. Op die manier beperk je hun creatieve inbreng, terwijl je daar juist ruimte moet voor maken.”

K Kleinkinderen

„Ik ga zorgelozer met mijn kleinkinderen om dan destijds met mijn eigen kinderen. Zo hoeven ze niet zo nodig een goed rapport te hebben, dat is een zorg voor de ouders. Naar opa en oma komen moet tenslotte een ontspanning zijn. Het zwembad speelt daar een fantastische rol in. Als grootouder heb je niet dezelfde verantwoordelijkheden. Toch was het verlies van twee kleinkinderen ook voor ons erg pijnlijk. Dat is even erg als je eigen kind verliezen.”

L Logica

„Politiek lijkt soms onlogisch. Mijn vader, die psychiater was, zei altijd dat er geen logischer mensen bestaan dan de *zotten*, je moet alleen hun uitgangspunten kennen. Daarmee wou hij me leren dat het belangrijk is je te kunnen inleven in mensen. Pas als je dat kan, kan je tot gezamenlijke projecten komen.”

M Moestuin

„Ik heb er altijd over ge-waakt dat ik ook een leven buiten de politiek had. Zo kon ik de knop omdraaien en de politiek even vergeten. Dat ik me niet steeds vereenzelvigde met mijn functies, is trouwens een van mijn sterkten geweest: ik heb nooit van mijn problemen wakker gelegd.”



©MHB

Mijn moestuin heeft me daar altijd bij geholpen. Ik fotografeer ook heel veel en ga graag eens aan de zee wandelen.”

N Nostalgie

„Ik heb nooit nostalgisch in het leven gestaan. In de verschillende functies die ik uitgeoefend heb, wou ik altijd vooruit kijken. Wel heb ik me voorgenomen om rond mijn zeventigste mijn memoires te schrijven. Het zal echter geen nostalgisch terugkijken zijn, eerder een zo objectief mogelijk relaas van mijn activiteiten.”

P Pensioen

„Ik denk nog lang niet aan stoppen. Ik heb altijd gevonden dat de loopbaan verlengd moest worden, dus zal ik zelf in de praktijk toepassen wat ik geprekeerd heb. Aangezien ik nog tot 2009 in het Europees Parlement zit en misschien wel burgemeester blijf – dat hangt van de kiezers af – zal ik nog voldoende activiteiten hebben om me op te storten. Bovendien zou mijn vrouw het ook niet zien zitten dat ik hier hele dagen thuis zou zijn. Het luie leven naast het zwembad is nog niet meteen voor mij weggelegd.”

R Rijkdom

„Als parlementariër heb ik zeker niet te klagen over het pensioen dat ik zal ontvangen, maar ik ben niet 'binnen'. Dankzij de spaarcenten die ik opzij heb kunnen zetten, hoef ik me niet te veel zorgen maken.”

S Scouts

„Ik denk met veel plezier terug aan mijn jeugd, vooral aan mijn scoutsperiode. Toen ik later verbondscommissaris werd, heb ik snel komaf gemaakt met de korte broeken en ouderwetse gebruiken. Sommigen bleven nog vasthouden aan eeuwenoude tradities. Een echte totem bij-

voorbeeld heb ik nooit gehad: wij waren een 'moderne' groep die daar niet aan mee deed. Ik heb trouwens achteraf genoeg totems en bijnamen gekregen.” (*bulderlach*)

T Toekomst

„In het Europees parlement hoop ik nog een aantal waarschuwingstekens te kunnen geven. Burgers moeten opnieuw leren vertrouwen te hebben en geduld te oefenen. Ik geloof niet in een politiek van sms, email of televoting: dan hang je te veel af van de emotionaliteit van het moment. We hebben dus een ander soort maatschappelijk debat nodig en daar wil ik nog mijn steentje toe bijdragen. Het gevoel daadwerkelijk iets aan problemen te doen, drijft me. Nieuwe vraagstukken zijn voor mij altijd een uitdaging geweest.”

V Vriendschap

„In de politiek heb je geen vrienden, wel bondgenoten. Toch heb ik er altijd naar gestreefd een ploeg te vormen met mijn medewerkers. Mensen als Wilfried Martens of Louis Tobback draag ik hoog in het vaandel. Maar daarom hoef ik nog niet met hen op vakantie te gaan.”

W Wetstraat

„Ik heb de wetstraat 16 verlaten met het gevoel mijn taak volbracht te hebben. Na de staats hervorming, de euro en de hervorming justitie-politie kwam opeens de dioxinecrisis, waarbij ik veel kritiek te verduren kreeg. Toen voelde ik aan dat ik iets anders moest gaan doen en ik heb er zelfs nooit aan gedacht om terug te keren. Nu maak ik me al lang niet zenuwachtig meer in de binnenlandse politiek: ik bekijk dat op afstand en voel niet de behoefte me er mee te bemoeien. Woordvoerder van CD&V worden is nooit mijn ambitie geweest.”

Z Zaventem

„Deze discussie is een prachtige illustratie van het niet-in-mijn-achtertuin-syndroom. Aan de ene kant beseft men het gemak en de welvaart van een luchthaven in de buurt, maar aan de andere kant wil men er de hinder en andere gevolgen niet van aanvaarden. Hier komt ook duidelijk de handicap van ons federaal model naar voren: we hebben geen hiërarchie van normen en dat levert problemen op. Toch ga ik er nog steeds van uit dat het Vlaams en Brussels Gewest over voldoende gezond verstand beschikken om gemeenschappelijke normen te definiëren. Er moet al veel gebeuren voor ik begin te wanhopen.” (*lacht*)